

ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
ZWIĄZKU RZEMIOSŁA POLSKIEGO
ZA OKRES PAŹDZIERNIK 2021 - CZERWIEC 2022**

**[wyciąg w części dotyczącej problematyki oświatowej
- sporządzony na potrzeby Ministerstwa Rozwoju i Technologii przesłany
7.12.2022 r.]**

Warszawa, 21 czerwca 2022 r.

PROBLEMATYKA OŚWIATOWA

W okresie sprawozdawczym podejmując działania o charakterze oświatowym kierowano się priorytetami zawartymi w Programie Rozwoju Rzemiosła do 2025 r. zmierzając do tego, aby sieć organizacyjna ZRP pozostała fundamentem rozwoju edukacji zawodowej i wzrostu konkurencyjności firm rzemieślniczych poprzez realizację takich celów strategicznych jak:

- wzmacnianie roli organizacji rzemiosła w procesie szkolenia i potwierdzania kwalifikacji zawodowych,
- wspieranie inicjatyw służących zwiększaniu jakości i skuteczności kształcenia zawodowego z udziałem rzemiosła oraz doskonaleniu procedur zapewniania jakości,
- doskonalenie jakości materiałów, narzędzi i procedur stosowanych przez organizacje rzemieślnicze w działaniach w obszarze edukacji zawodowej, ujednolicanie programów informatycznych,
- wzmocnienie nadzoru nad procesem kształcenia zawodowego u rzemieślników-pracodawców oraz pracą komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych, przeprowadzających czeladnicze i mistrzowskie egzaminy kwalifikacyjne,
- rozwijanie ustawicznej oświaty zawodowej wśród rzemieślników poprzez organizację kursów i szkoleń o charakterze ogólnym i specjalistycznym ze szczególnym, uwzględnieniem takich obszarów jak: podatki, ubezpieczenia, ochrona środowiska, prawo pracy, pedagogika i metodyka nauczania,
- zwiększenie aktywności w procesie doradztwa zawodowego,
- działania na rzecz większego wsparcia dla dualnego systemu kształcenia zawodowego,
- promowanie koncepcji posiadania potwierdzonych kwalifikacji zawodowych jako warunku wykonywania zawodów rzemieślniczych,
- działania na rzecz tworzenia rozwiązań systemowych zapewniających przyjazne warunki, zarówno dla osób uczących się, jak też pracodawców szkolących uczniów, w tym w wymiarze finansowym,
- rozwijanie i umacnianie współpracy z gremiami decydenckimi oraz szerokim gronem interesariuszy ze strony organizacji społecznych i zawodowych zajmujących się problematyką edukacji w Polsce i zagranicą; rozwijanie systematycznej współpracy ze szkołami zawodowymi i terenową administracją oświatową,
- rozwijanie wewnętrznych sieciowych instrumentów wsparcia zapewniających kontynuowanie doskonalenia procesów walidacji kwalifikacji czeladnika i mistrza oraz promocji szkolenia i potwierdzania kwalifikacji w rzemiośle, a także wdrażaniu nowoczesnych narzędzi do wykonywania zadań z obszaru szkolenia uczniów u rzemieślników,

I. DUALNE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE W RZEMIOŚLE

Kształcenie dualne w rzemiośle

Celem nauki w tym systemie jest uzyskanie przez młodocianego pracownika umiejętności praktycznych oraz wiedzy teoretycznej, która jest niezbędna do odpowiedniego wykonywania

zawodu zarówno w charakterze pracownika, czy później jako właściciela własnego przedsiębiorstwa.

Nauka zawodu w rzemiośle składa się z dwóch połączonych, równolegle realizowanych części – praktycznej zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym i teoretycznej przeprowadzanej w szkole zawodowej lub na kursach kształcących. Dualna nauka zawodu w rzemiośle jest znaną od lat metodą uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w postaci świadectwa czeladniczego. W procesie tym ważną rolę odgrywają zakłady rzemieślnicze oraz sieć organizacji rzemiosła tj. cechy, izby rzemieślnicze oraz Związek Rzemiosła Polskiego.

Podstawą organizacji nauki jest umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, która jest zawierana pomiędzy pracodawcą rzemieślnikiem a uczniem – młodocianym pracownikiem i jego prawnymi opiekunami.

Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników dotyczy zawodów szkolnych i pozaszkolnych i wiąże się ze szkoleniem zawodowym, które kończy egzamin czeladniczy. Kwestie dotyczące nauki zawodu u rzemieślnika reguluje Dział IX Kodeksu pracy „Zatrudnienie młodocianych”, rozdział VI „Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe”. Zgodnie z art.3 ust.3h ustawy o rzemiośle - nauka zawodu w rzemiośle jest realizowana na zasadach dualnego systemu kształcenia i pod nadzorem organizacji rzemiosła.

Podstawy realizacji nauki zawodu młodocianego pracownika stanowią – w przypadku zawodów z klasyfikacji szkolnej: program nauczania zatwierdzony w szkole (uwzględniający podstawę programową kształcenia w zawodach); w przypadku zawodów pozaszkolnych: program zapewniający spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach, które są podstawą przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika.

W okresie sprawozdawczym organizacje rzemiosła poświęcały dużo uwagi jakości kształcenia u pracodawców. Tematyka ta, poruszana jest podczas wszystkich spotkań ogólnopolskich organizowanych przez ZRP i szkoleń regionalnych organizowanych przez izby rzemieślnicze. Zapewnienie jakości kształcenia, podobnie jak w latach ubiegłych, jedno z głównych zadań dla organizacji rzemieślniczych, ale także dla instytucji zajmujących się działalnością edukacyjną.

Faktem jest, że do rzemiosła trafia coraz mniej młodzieży co jest wynikiem sytuacji demograficznej w Polsce, ale także ciągłych zmian (modernizacji) systemu kształcenia zawodowego. Dlatego tak ważne są wszelkiego rodzaju działania na rzecz zwiększania atrakcyjności oferty przedstawionej w obszarze edukacji zawodowej. Zestawienie, które co roku wykonuje ZRP pokazuje, że powraca tendencja spadkowa w liczbie pracowników młodocianych zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych w celu nauki zawodu, i tak :

2017 rok – 64 695 uczniów

2018 rok – 57 544 uczniów

2019 rok – 76 257 uczniów

2020 rok – 77 502 uczniów

2021 rok – **75 789** uczniów

Jak widać, z prowadzonej od lat statystyki, w poprzednich dwóch latach odnotowano zwiększenie liczby pracowników młodocianych zatrudnionych w celu przygotowania

zawodowego w rzemiośle, jednakże rok miniony może być zapowiedzią kolejnej fali spadku.

ZAŁĄCZNIK NR 1. – TABELA

ZAŁĄCZNIK NR 1.a – TABELA [zawody w dualnym kształceniu zawodowym w rzemiośle]

Mistrzowie szkolący

Zajęcia praktyczne młodocianych pracowników mogą się odbywać tylko u pracodawców, u których spełnione są warunki formalno-techniczne, organizacyjne i merytoryczne umożliwiające pełną realizację programu praktycznej nauki zawodu. Rzemieślnicy, którzy szkolą prowadzą mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa wykonując działalność gospodarczą o charakterze usługowym, produkcyjnym lub wytwórczym. W 2021 liczba rzemieślników prowadzących kształcenie zawodowe młodocianych pozostaje w miarę stabilna; w 2017 r. wynosiła 23 516 natomiast w 2021 wynosi 23 048. Pozytywne jest to, że nie ma dużej tendencji spadkowej. Jednak ciągle bardzo ważne są instrumenty ekonomiczne, które powinny zachęcać rzemieślników do angażowania się w proces szkolenia praktycznego i które stanowią jedynie częściową rekompensatę ponoszonych przez pracodawcę kosztów związanych z prowadzeniem przygotowania zawodowego.

ZAŁĄCZNIK NR 2. – TABELA [dane liczbowe dot. rzemieślników szkolących uczniów]

Rzemieślnicze szkoły zawodowe

Cechy i izby rzemieślnicze są organami prowadzącymi szkoły niepubliczne. W ten sposób organizacja rzemiosła buduje dualne kształcenie zawodowe w rzemiośle, bowiem łatwiej jest organizować je i realizować w sposób uwzględniający także potrzeby pracodawców.

Najważniejszym argumentem przemawiającym za nauką zawodu w systemie oferowanym przez rzemiosło jest relacja mistrza i ucznia - jest to tradycyjny model przynoszący najlepsze efekty.

Wypracowano różne formy prowadzenia rzemieślniczych szkół zawodowych:

- niepubliczna szkoła branżowa, której organem prowadzącym jest cech lub izba rzemieślnicza. Niepubliczna szkoła z uprawnieniami szkoły publicznej posiada prawo dotacji (gwarantowana wysokość równa subwencji określonej przez resort edukacji na podstawie ustawy o systemie oświaty);
- publiczna szkoła branżowa, której prowadzenie na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego zostało przekazane innemu podmiotowi np. izbie rzemieślniczej (przekazanie realizacji zadania własnego);
- publiczna szkoła branżowa pod patronatem rzemiosła, umowa o współpracy zawarta pomiędzy izbą rzemieślniczą lub cechem a szkołą.

Na zakończenie nauki młodociany pracownik zdaje egzamin czeladniczy, uzyskuje także świadectwo ukończenia branżowej szkoły I stopnia. W takim systemie można uczyć się w około sześćdziesięciu zawodach. Absolwenci branżowej szkoły I stopnia mogą kontynuować kształcenie zawodowe z szkole branżowej II stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla

dorośli oraz uzupełniać kwalifikacje w zawodzie w formie zawodowych kursów kwalifikacyjnych. Rzemieśnicze szkoły zawodowe są typowym modelem dualnego kształcenia zawodowego, w którym zajęcia praktyczne uczniowie odbywają u rzemieślników. Rzemieśnicze szkoły zawodowe są także odpowiedzią na występujące zjawisko w szkołach publicznych polegające na zmniejszaniu wymiaru godzin przeznaczonych na zajęcia praktyczne na rzecz kształcenia ogólnego. Zmniejszanie godzin na praktykę (zgodnie z występującymi elastycznymi przepisami) jest także jednym z powodów wycofywania się rzemieślników ze szkolenia uczniów.

Począwszy od 2018 roku – Związek Rzemiosła Polskiego przygotowuje cykliczne spotkania pod nazwą - **Forum Szkół Rzemiosła**. W lutym 2022 r. odbyło się V takie Forum, którego celem była prezentacja potencjału szkół prowadzonych przez organizacje rzemiosła, działających w modelu dualnego kształcenia zawodowego, w którym szkoła realizuje przedmioty ogólnokształcące i zawodowe, rzemieślnik realizuje program praktycznej nauki zawodu a izby rzemieślnicze i cechy wykonują zadania związane z nadzorem nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle.

Rzemiosło wraz z siecią organizacji rzemiosła faktycznie uczestniczy w dualnym kształceniu zawodowym z pełną świadomością niezbędności udziału w tym procesie. Potwierdza to ponad 23 tysiące rzemieślników szkolących uczniów, którzy przyczyniają się do tworzenia atrakcyjnej oferty dla młodych ludzi, szukających rozwoju swoich talentów w szkołach zawodowych.

Dzisiaj szkoły branżowe to także przyszłość dla rzemiosła, które podobnie jak przemysł potrzebuje dobrze przygotowanych kadr operujących, zarówno na bazie tradycyjnych technik, jak też z zastosowaniem nowych zaawansowanych technologii i zdobyczy techniki.

Zorganizowane w dniach 15-16 marca 2022 r. V Forum Szkół Rzemiosła tym razem odbyło się z udziałem i we współpracy z Komendą Główną Ochotniczych Hufców Pracy. Formuła organizacji wspólnego wydarzenia została ustalona na spotkaniu, które miało miejsce 16 listopada 2021 r. w siedzibie Komendy Głównej OHP w Warszawie z udziałem Prezesa ZRP i przedstawicieli ZRP oraz Komendanta Głównego OHP. W ramach konferencji zostały omówione obszary szeroko pojętej edukacji ustawicznej oraz doradztwa zawodowego. Kluczowe kwestie dyskusji dotyczyły dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, rosnącego zapotrzebowania na nowe zawody, na coraz lepszych specjalistów o wysokich kwalifikacjach w swojej dziedzinie i równocześnie wysokim poziomie umiejętności stosowania nowoczesnych technologii oraz temat uczenia i pracownika przyszłości. Zwrócono uwagę na to, że doradztwo zawodowe nabiera nowego wymiaru i znaczenia. Staje się niezbędną formą projektowania przyszłości i optymalizacji wyboru ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej. Natomiast zmiany technologiczne, gospodarcze i społeczne wymuszają dostosowanie kwalifikacji pracowników do potrzeb rynku pracy. Podstawą tych kwalifikacji jest dualne kształcenie zawodowe oraz doskonalenie zawodowe pracowników. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem, w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele izb, cechów oraz branżowych szkół rzemieślniczych i przedstawiciele jednostek OHP z całej Polski.

Kształcenie ustawiczne

Na podstawie materiałów otrzymanych z izb rzemieślniczych pokazujących doskonalenie zawodowe realizowane przez izby rzemieślnicze wynika, że w okresie sprawozdawczym:

- większość izb rzemieślniczych prowadzi obowiązkowe szkolenia bhp, pedagogiczne dla instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kursy przygotowujące do egzaminu czeladniczego, zamówień publicznych, udzielania pierwszej pomocy, a także szkolenia doksztalające w zawodach rzemieślniczych, np. fryzjer, cukiernik, piekarz, mechanik pojazdów samochodowych itp.;
- izby rzemieślnicze najczęściej współpracują w zakresie organizacji szkoleń i kursów z takimi instytucjami jak: ZDZ, OHP, PUP, PIP, urzędy marszałkowskie, szkoły zawodowe, starostwa powiatowe, centra szkoleniowe.

Zestawienie porównawcze liczby kursów i szkoleń w okresie sprawozdawczym wskazuje na utrzymującą się tendencję udziału rzemieślników – członków cechów i ich pracowników w kształceniu ustawicznym realizowanym przez organizacje rzemiosła:

- 2017 rok – 926 kursów i 631 szkoleń, udział 16 020 uczestników;
- 2018 rok – 710 kursów i 413 szkoleń, udział 14 195 uczestników;
- 2019 rok – 734 kursów i 419 szkoleń, udział 15 796 uczestników;
- 2020 rok – 811 kursów i 244 szkoleń, udział 12 496 uczestników.
- 2021 rok – 728 kursów i 302 szkoleń, udział 11 011 uczestników.

ZAŁĄCZNIK NR 3. – TABELA [liczby dotyczące ilości szkoleń i uczestników]

PROMOCJA KSZTAŁCENIA DUALNEGO W RZEMIOŚLE

W okresie sprawozdawczym podjętych zostało szereg inicjatyw promujących kształcenie dualne w rzemiośle.

Dotacja w ramach rządowego programu Polski Inkubator Rzemiosła

Jednym z kluczowych działań podjętych przez ZRP w celu upowszechniania kształcenia dualnego w rzemiośle było opracowanie narzędzia promocyjnego, które zostało sfinansowane ze środków rządowego programu "Polski Inkubator Rzemiosła". ZRP na jego realizację otrzymało dotację w wysokości 20 000 zł.

W ramach otrzymanego zadania zostały zaktualizowane i udoskonalone materiały informacyjne promujące dualne kształcenie zawodowe, składające się z 3 modułów, tj. 3 prezentacji multimedialnych i 8 filmów o zawodach rzemieślniczych pt. „Wybieram Rzemiosło”, które powstały w roku 2019 z inicjatywy ZRP i które zostały sfinansowane ze środków Rady Dialogu Społecznego i przekazane do sieci organizacji rzemiosła oraz oddane do publicznego użytku. Materiały przygotowane w 2019r. stanowiły bazę do powstania w ramach zadania nowego narzędzia promocyjnego. W ramach otrzymanej dotacji zostały zaktualizowane 2 prezentacje multimedialne i zostało wyprodukowanych kolejnych 18 filmów o zawodach rzemieślniczych. W celu ułatwienia posługiwania się narzędziem, dodatkowo

została zmodyfikowana i udoskonalona trzecia prezentacja multimedialna. Modyfikacja trzeciej prezentacji polegała na wkomponowaniu do prezentacji 26 filmów o zawodach (8 filmów powstałych w 2019r. i 18 filmów wyprodukowanych w ramach dotacji) oraz została udoskonalona treść prezentacji. 18 wyprodukowanych filmów zostało przekazanych w wersji dającej możliwość zamieszczania filmów w serwisach internetowych, w mediach społecznościowych, na You Tobe, na platformach internetowych oraz dystrybucji i użytkowania bez korzystania z prezentacji. Modyfikacja trzeciej prezentacji stanowiła wartość dodaną i dodatkowy rezultat.

Materiały promocyjne powstałe w ramach sfinansowanego zadania publicznego zostały rozesłane drogą elektroniczną do 26 Izb Rzemieślniczych i 455 Cechów zrzeszonych w ZRP, które zostały zobligowane do ich dystrybucji i szerokiego upowszechnienia z wykorzystaniem ich własnych kanałów przepływu informacji, zamieszczenia materiałów na stronie internetowej, profilu Facebook, YouTube oraz innych przekazach internetowych oraz poinformowano o dostępności do materiałów następujące instytucje: kuratorium oświaty, urzędy pracy, szkoły branżowe, szkoły podstawowe, firmy szkoleniowe, centra doskonalenia zawodowego, fundacje i stowarzyszenia realizujące zadania związane z poradnictwem zawodowym i rynkiem pracy. Ponadto zostały udostępnione, jako narzędzie do wykorzystania przy realizacji zadań statutowych 8 partnerom społecznym współpracującym z ZRP, organizacji pracodawców: Business Centre Club, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Federacja Związków Zawodowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej. Materiały zostały też zamieszczone wraz z linkiem do ich pobrania na stronie internetowej Związku Rzemiosła Polskiego, na Facebooku ZRP, na platformie internetowej egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w rzemiośle w skrócie EWR stanowiącej własność ZRP. Filmy o zawodach rzemieślniczych zostały udostępnione dla szerokiego odbiorcy w serwisie internetowym You Tube ZRP. Materiały zostały również udostępniane uczestnikom V Forum Szkół Rzemiosła, jakie zorganizował ZRP w dn. 15 marca 2022 r., którego tematem wiodącym było doradztwo zawodowe.

ZRP wystosował specjalne podziękowania dla firm rzemieślniczych, które udostępniły swoje zakłady na potrzeby produkcji 18 filmów.

Zadanie zrealizowano w okresie od 01.10.2022 do 31.12.2021 i pomyślnie rozliczono je w lutym 2022r.

OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIA promujące kształcenie i przygotowanie zawodowe w rzemiośle

W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy ogólnopolskie spotkania promujące kształcenie i przygotowanie zawodowe w rzemiośle: Ogólnopolskie spotkanie służb oświatowych, Konferencja ROK W DIALOGU pt. „Rynek pracy – aktualne uwarunkowania i perspektywy”, Konferencja V Forum Szkół Rzemiosła pt. „Doradztwo zawodowe a rynek pracy”.

1. Ogólnopolskie spotkanie służb oświatowych odbyło się w dniach 11 - 13 października 2021 r. w siedzibie Związku Rzemiosła Polskiego w Warszawie przy ul. Miodowej 14.

Celem konferencji była m.in. promocja przygotowania zawodowego i kształcenia dualnego w rzemiośle. Na spotkaniu zostały poruszone kluczowe dla rzemiosła zagadnienia związane z rynkiem pracy i kwalifikacjami zawodowymi dotyczące upowszechniania nowych procedur organizacji egzaminów czeladniczych w kontekście zmian ustawowych oraz wdrożenia w sieci organizacji rzemiosła nowoczesnych technik IT, wykorzystania środków w ramach nowej perspektywy finansowej i uruchomionego w roku 2021 rządowego programu – zakrojonego na okres 10 lat – „Polski Inkubator Rzemiosła” w procesie cyfryzacji działań organizacji rzemiosła.

W spotkaniu wzięło udział 44 uczestników, tj. przedstawiciele izb rzemieślniczych, członkowie zarządu ZRP, przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju i Technologii, Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Uczestnicy spotkania zgodnie wskazali, że ważne dla środowiska rzemiosła jest usprawnianie działalności sieci organizacji rzemiosła w zakresie wykonywania zadań ustawowych i statutowych dotyczących przygotowania zawodowego w rzemiośle oraz kwalifikacji zawodowych. Uznali, że zasadne jest, aby projekty zgłaszane do PIR uwzględniały tzw. zasięg ogólnopolski i potrzeby regionalne i obejmowały działania zakładające promocję dualnego kształcenia zawodowego w rzemiośle w oparciu o narzędzia promocyjne do wykorzystania przez wszystkie organizacje rzemiosła.

2. Konferencja ROK W DIALOGU pt. „Rynek pracy – aktualne uwarunkowania i perspektywy” odbyła się w dniach 31 listopada – 01 grudnia 2021 r. w siedzibie Związku Rzemiosła Polskiego w Warszawie.

Celem konferencji była m.in. promocja przygotowania zawodowego w rzemiośle, działalności pracodawców – rzemieślników. W ramach zagadnień merytorycznych zostały poruszone kwestie związane ze zmianami w ustawie kodeks pracy i stan ich wdrażania, współpraca z instytucjami rynku pracy głównie w zakresie realizacji przygotowania zawodowego, cyfryzacji życia społecznego i gospodarczego w kontekście działalności rzemieślników i organizacji rzemiosła.

W spotkaniu wzięło udział 39 uczestników, tj. przedstawiciele izb rzemieślniczych, członkowie zarządu ZRP, zaproszeni goście: Adam Paprocki, specjalista w Departamencie Strategii, Kwalifikacji i Kształcenia Zawodowego w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Nauki, Piotr Modzelewski, Zastępca Komendanta Głównego OHP Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy, Marcin Staneck, Dyrektor Departamentu Prawa Pracy w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Agnieszka Majcher-Teleon, specjalista w Departamencie Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

Uczestnikom spotkania przekazano informację o nowym wydawnictwie pt. „Dualne kształcenie zawodowe w rzemiośle. Zwiększenie efektywności przygotowania zawodowego w rzemiośle w procesie nadzoru sprawowanego przez organizacje rzemiosła” w przygotowaniu przez ZRP i Zespół Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej.

Zapowiedziano jego kolportaż do izb rzemieślniczych zrzeszonych w sieci ZRP w styczniu 2022r. z prośbą o rozesłanie do cechów.

3. **Konferencja V Forum Szkół Rzemiosła** odbyła się w dniach 15 – 16 marca 2022 r. siedzibie ZRP w Warszawie, jako dwudniowe wydarzenie, z udziałem i we współpracy z Komendą Główną Ochotniczych Hufców Pracy. Formuła organizacji wspólnego wydarzenia została ustalona na spotkaniu, które miało miejsce 16 listopada 2021 r. w siedzibie Komendy Głównej OHP w Warszawie z udziałem Pana Jana Gogolewskiego Prezesa i przedstawicieli ZRP oraz Pani Małgorzaty Zwiercan – Komendanta Głównego OHP. W ramach programu konferencji zostały omówione obszary szeroko pojętej edukacji ustawicznej oraz doradztwa zawodowego.

W konferencji wzięło udział 105 uczestników, tj. 48 przedstawicieli izb rzemieślniczych i szkół rzemiosła, 25 członków zarządu ZRP, 32 przedstawicieli jednostek OHP, 2 przedstawicieli Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej i Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Został odczytany list Pani Marleny Małąg Minister Rodziny i Polityki Społecznej. W ramach programu :

- zaprezentowano dobre doświadczenia i przykłady działań jednostek z sieci obu partnerów: ZRP i OHP, skierowane na rozwiązywanie problemów z obszaru rynku pracy i przygotowania zawodowego. Kluczowe kwestie dyskusji dotyczyły dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, rosnącego zapotrzebowania na nowe zawody, na coraz lepszych specjalistów o wysokich kwalifikacjach w swojej dziedzinie i równocześnie wysokim poziomie umiejętności stosowania nowoczesnych technologii oraz tematu ucznia i pracownika przyszłości. Zwrócono uwagę na to, że doradztwo zawodowe nabiera nowego wymiaru i znaczenia. Staje się niezbędną formą projektowania przyszłości i optymalizacji wyboru ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej. Natomiast zmiany technologiczne, gospodarcze i społeczne wymuszają dostosowywanie kwalifikacji pracowników do potrzeb rynku pracy. Podstawą tych kwalifikacji jest dualne kształcenie zawodowe oraz doskonalenie zawodowe pracowników.
- omówiono aktualne działania izb rzemieślniczych i cechów w zakresie przygotowania zawodowego w rzemiośle w kontekście zmian przepisów oraz działalność zakładów rzemieślniczych i ich sytuację związaną z wdrażaniem od 1 stycznia 2022 r. przez rząd Programu Rozwoju Polski „Polski Ład”.
- Wskazano problemy i omówiono kwestie związane z przygotowaniem się organizacji rzemiosła do aplikowania po środki unijne w ramach nowego okresu programowania na lata 2021-2027.

Spotkanie zbliżyło do siebie obu partnerów rynku pracy. Stworzyło podwaliny do umocnienia współpracy i nawiązania konstruktywnego dialogu na poziomie lokalnym.

NOWA INICJATYWA - współpraca z Ministerstwem Obrony Narodowej

Kolejnym działaniem realizowanym w okresie sprawozdawczym nakierowanym na promocję kształcenia dualnego w rzemiośle było podjęcie przez Związek Rzemiosła Polskiego starań w celu nawiązania stałej współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej. Działanie zostało zainicjowane w celu podjęcia przez sieć organizacji rzemiosła dialogu i współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej w zakresie promocji przygotowania zawodowego oraz kwalifikacji zawodowych uzyskiwanych w rzemiośle.

Zarząd ZRP poparł inicjatywę dostrzegając obopólne korzyści przedsięwzięcia – także w aspekcie społecznym.

W ramach koncepcji wskazano, iż absolwenci nauki zawodu u rzemieślników mogą być potencjalnymi kandydatami do pracy w wojsku. Przyjęto, iż w celu zwiększenia efektywności, działania promocyjne będą miały charakter stałych i długoterminowych zadań i będą pierwszą wspólną inicjatywą ZRP i MON i będą podejmowane po zawarciu między stronami formalnego porozumienia. Dnia 08 listopada 2021 r. został wysłany na adres Biura do spraw Programu Zostań Żołnierzem Ministerstwa Obrony Narodowej wniosek o podpisanie porozumienia o współpracy. W dniu 27 kwietnia 2022 r. w siedzibie Ministerstwa Obrony Narodowej miało miejsce spotkanie z udziałem przedstawicieli Kierownictwa Związku Rzemiosła Polskiego z przedstawicielami MON, doradcami ministra i pracownikami Biura do spraw Programu „Zostań Żołnierzem” w celu umówienia kwestii związanych z uruchomieniem klas mundurowych w szkołach rzemiosła. Strony ustaliły, że kolejne spotkanie robocze zakładające zawarcie porozumienia o współpracy MON z ZRP odbędzie się po 25 maja 2022 r.

NOWA USTAWA O RZEMIOŚLE I DUALNYM KSZTAŁCENIU W RZEMIOŚLE - prace prowadzone w resorcie rozwoju

Zbudowaliśmy pewną wizję rozwiązań prawnych dotyczących dualnego kształcenia zawodowego w rzemiośle, co pozwoli na jego ujednoczenie i stworzenie skutecznego systemu zapewniania jakości całego procesu kształcenia zawodowego w rzemiośle zorganizowanego u pracodawcy i w szkole. Jego skuteczność powinna być powiązana z obowiązkiem członkostwa pracodawcy, prowadzącego dualne kształcenie zawodowe w rzemiośle w organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła. Jest to ściśle powiązane z faktem, że to tym organizacjom należy przypisać szereg zadań, jakie będą wykonywane wobec pracodawców realizujących dualne kształcenie zawodowe w rzemiośle. Stopień rozproszenia takich pracodawców w układzie regionalnym jest obecnie bardzo duży stąd potrzeba realnego wsparcia ich działalności szkoleniowej, która w istocie nie jest ich głównym celem działalności. Trzeba również pokreślić, że zadania nadzorcze organizacji rzemiosła łatwo sformułować na podstawie obecnego zaangażowania cechów i izb rzemieślniczych w proces nadzoru przebiegu przygotowania zawodowego realizowanego u pracodawców rzemieślników.

Docelowe zrzeszenie wszystkich izb rzemieślniczych chcących uczestniczyć w systemie dualnego kształcenia zawodowego w ramach Związku Rzemiosła Polskiego jest konieczne, nie tylko w kontekście ich zadań związanych z przeprowadzaniem egzaminów kwalifikacyjnych w rzemiośle (powoływanie i organizacja komisji egzaminacyjnych), ale przede wszystkim ze względu na konieczność wdrożenia skutecznego nadzoru nad działalnością izb rzemieślniczych

w zakresie kształcenia zawodowego ze strony Związku Rzemiosła Polskiego. Realizacja dualnego kształcenia zawodowego w rzemiośle powinna zmierzać w kierunku zwiększenia odpowiedzialności za procesy szkolenia w rzemiośle, zapewnienia kadr dla gospodarki i uzyskiwania dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe mających status dokumentów publicznych i objętych przepisami mającymi na celu bezpieczeństwo publiczne.

Jeden programu obsługujący samorząd rzemiosła

Koncepcja budowy jednego programu obsługującego samorząd rzemiosła dla wszystkich organizacji z sieci Związku Rzemiosła Polskiego uzyskała kierunkową akceptację Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2022 r.

Inicjatywa znalazła się w ramach ustaleń wypracowanych w czasie spotkania służb oświatowych, jakie odbyło się w siedzibie ZRP w dniach 11-13.10.2021 r. Ustalenia zaakceptował Zarząd ZRP na posiedzeniu w dn. 26.10.2021 r. W ramach cyklu spotkań z ekspertami z izb rzemieślniczych wypracowano podstawowe założenia: właścicielem Programu ZRP musi być Związek Rzemiosła Polskiego, administratorem mogłaby być firma informatyczna budująca ten program ZRP, Program ZRP - łączyłby Związek Rzemiosła Polskiego – Izby Rzemieślnicze – Cechy, budowa programu może trwać do 2 lat, program będzie zabezpieczony i będzie służył tylko sieci organizacji rzemiosła. Budowa programu wpisuje się w Program Rozwoju Rzemiosła na lata 2021 -2025, w Strategię Rozwoju Rzemiosła i inne dokumenty.

Wystąpienia, spotkania

- W grudniu 2021 r. Związek Rzemiosła Polskiego Ministerstwu Edukacji i Nauki przedłożył opinię odnośnie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2022. Związek Rzemiosła Polskiego zgłosił po raz kolejny wniosek o podwyższenie wag: P19, Pn21, P23 odnoszących się do uczniów szkół branżowych I stopnia będących młodocianymi pracownikami do wielkości co najmniej 0,20, bowiem to jest jeden z warunków decydującym o stopniu rozwijania dualnego kształcenia zawodowego i pozyskiwania fachowców dla wypełniania powiększających się luk wykwalifikowanych kadr.
- W styczniu 2022 r. ZRP skierował do resortu edukacji wystąpienie w sprawie organizacji egzaminów czeladniczych dla uczniów branżowych szkół I stopnia, którzy mają zawarte umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego na okres dłuższy niż kształcenie realizowane w szkole.
- W styczniu 2022 r. ZRP wystąpił do pana Przemysława Czarnka Ministra Edukacji i Nauki, pani Marleny Małag Minister Rodziny i Polityki Społecznej, pana Piotra Nowaka Ministra w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, pani Olgi Semeniuk Sekretarz stanu, Pełnomocnika Rządu ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Ministerstwie Rozwoju i Technologii w sprawie poparcia wniosku ZRP skierowanego do pana Tadeusza Kościńskiego Ministra Finansów w sprawie wyłączenia z obowiązku odprowadzania

składki zdrowotnej od wynagrodzeń wypłacanych członkom tychże komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych.

- W styczniu 2022 r. – Prezes ZRP wystąpił do pani Marleny Małąg Minister Rodziny i Polityki Społecznej o spotkanie przedstawicieli departamentu pracy z przedstawicielami ZRP w celu omówienia problemów jakie narastają na tle niedopasowania przepisów prawa oświatowego i wynikających z prawa pracy, a dotyczącymi młodocianych pracowników. Zgłosił problem wynikający ze zmian systemowych, bowiem w 2022 r. pojawią się absolwenci nauki zawodu, zorganizowanej na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, którzy z uwagi na podjęcie nauki zawodu w wieku 14 lat nie osiągną wieku 18 lat. Dotyczy on absolwentów nauki zawodu, którzy nie podejmują dalszej nauki np. w branżowej szkole II stopnia i w dalszym ciągu będą młodocianymi pracownikami. Zadał pytanie w jaki sposób osoby takie będą realizowały ustawowy obowiązek nauki do 18 roku życia. MRiPS przesłało wyjaśnienie dotyczące poruszonego przez ZRP problemu. Odpowiedź ministerstwa została przekazana wszystkim izbom rzemieślniczym zrzeszonym w sieci.
- W marcu 2022 r. w związku z narastającą liczbą obcokrajowców z Ukrainy i pojawieniem się sytuacji, w których pracodawcy rzemieślnicy należący do sieci organizacji rzemiosła, wyrażają zainteresowanie i gotowość zatrudniania przybyłych młodych osób, na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego Związek Rzemiosła Polskiego wystąpił do pani Marleny Małąg Minister Rodziny i Polityki Społecznej o wyjaśnienie wątpliwości natury prawnej jakie mają pracodawcy-rzemieślnicy co do zatrudniania młodocianych pracowników z Ukrainy w celu przygotowania zawodowego. W marcu br. ZRP otrzymał odpowiedź z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na nurtujące środowisko pracodawców rzemieślników wątpliwości związane z zatrudnianiem młodocianych Ukraińców w celu przygotowania zawodowego. Odpowiedź ministerstwa została wysłana drogą elektroniczną do wszystkich izb rzemieślniczych w kwietniu br.
- 22.03.2022 r. – przedstawiciele ZRP brali udział w konferencji online z udziałem Dyrektora Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej dotyczącej zatrudnienia młodocianych z Ukrainy.
- 24.03.2022 r. – odbyło się spotkanie robocze z udziałem przedstawicieli izb rzemieślniczych poświęcone zatrudnieniu młodocianych pracowników z Ukrainy.
- W kwietniu 2022 r. – Związek Rzemiosła Polskiego wystąpił do pani Marzeny Machałek Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki o wyjaśnienie przepisów prawa oświatowego dotyczących dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika będącego obywatelem Ukrainy. W kwietniu br. ZRP otrzymał w MEiN wyjaśnienie przepisów, które zostało rozesłane drogą elektroniczną do wszystkich izb rzemieślniczych zrzeszonych w sieci.
- W kwietniu 2022 r. – Zespół Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej, przeprowadził rozeznanie wśród 40 szkół rzemiosła, których organem prowadzącym

jest cech lub izba zrzeszona w sieci ZRP. Na pytanie czy szkoła byłaby zainteresowana uruchomieniem w swojej szkole klasy mundurowe, na pozytywnie odpowiedziało 13 szkół: Branżowa Szkoła I stopnia w Marszewie, Branżowa Szkoła Rzemiosła I Stopnia w Łodzi, Branżowa Szkoła I Stopnia w Nowym Sączu, Branżowa Szkoła Rzemiosła I Stopnia w Bielawie, Branżowa Szkoła Rzemieślnicza I Stopnia i Technikum Wielozawodowe w Lublinie, Rzemieślnicza Szkoła Branżowa I Stopnia w Rawie Mazowieckiej, Branżowa Szkoła I Stopnia w Szczecinie, Branżowa Szkoła I Stopnia w Kamiennym Moście, Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła – Rzemieślniczej Szkoły Branżowej I Stopnia w Inowrocławiu, Branżowa Szkoła I Stopnia w Białej Podlaskiej, Branżowa Szkoła I Stopnia w Wałbrzychu, Rzemieślnicza Branżowa Szkoła I Stopnia im. Św. Józefa CRRiP w Nowym Sączu, Branżowa Szkoła I stopnia w Łukowie. 4 szkoły nie były zainteresowane uruchomieniem klas mundurowych: Zespół Szkół Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie, Branżowa Szkoła I Stopnia w Nowym Targu, Branżowa Szkoła I Stopnia w Bydgoszczy, Branżowa Szkoła I i II Stopnia w Tarnowie.

- W kwietniu 2022 r. ZRP wystąpił do pana Przemysława Czarnka Ministra Edukacji i Nauki o powołanie dwóch dyrektorów szkół rzemiosła w skład Rady Dyrektorów Szkół Zawodowych, działającej na podstawie Zarządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie powołania rady dyrektorów szkół zawodowych.
- W maju 2022 r. - w związku z licznymi pytaniami na temat stanu prac nad zmianą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac [Dz.U. z 2016 r. poz.1509] - Związek Rzemiosła Polskiego przygotował i przekazał do izb rzemieślniczych informację nt. stanu nad zmianą przedmiotowego rozporządzenia. Konieczność zmiany wynika z ograniczeń w zatrudnieniu, jakie wprowadziła dokonana w 2020 r. zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy [Dz. U. z 2016 poz. 1117 - wydane na podstawie delegacji zawartej w ustawie Kodeks pracy]. Zawarty w załączniku do tego rozporządzenia nowy katalog czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym ma wpływ na zatrudnianie młodocianych pracowników w taki sposób, że w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwia realizację programu praktycznej nauki zawodu - odnosi się to m.in. do zawodów: stolarz, dekarz czy mechanik pojazdów samochodowych. Niezbędność dokonania zmian w/w rozporządzenia Rady Ministrów była podnoszona od 2020 r. przez ZRP oraz: CIOP Instytut Badawczy, SANEPID, Główną Inspekcję, Radę Ochrony Pracy i resort edukacji. Monitorując przebieg sprawy ze strony Związku Rzemiosła Polskiego podkreślano istotne znaczenie tej regulacji dla pracodawców rzemieślników zatrudniających młodocianych w celu przygotowania zawodowego. Obecny etap prac w resorcie pracy:
 - 1) projekt rozporządzenia znajduje się na etapie konsultacji wewnątrzresortowych,

- 2) resort planuje, że projekt rozporządzenia ok. 20 maja br. zostanie przekazany do konsultacji międzyresortowych i społecznych (w tym do ZRP),
- 3) resort zakłada, że rozporządzenie ukaże się do końca czerwca br.

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac został umieszczony w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów z terminem realizacji II kwartał 2022 r.

SEJMOWA KOMISJA EDUKACJI, NAUKI I MŁODZIEŻY - Podkomisja stała ds. kształcenia zawodowego

13 stycznia 2022 r. w siedzibie Sejmu RP odbyło się posiedzenie Podkomisji stałej ds. kształcenia zawodowego, której przewodniczyła Poseł Teresa Wargocka. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele Związku Rzemiosła Polskiego i organizacji rzemiosła pod przewodnictwem pana: Zbigniewa Marchwiaka w-ce Prezesa Związku Rzemiosła Polskiego. Temat posiedzenia Podkomisji zgłoszony został we wrześniu 2021 r. przez Związek Rzemiosła Polskiego i dotyczył przygotowania zawodowego uczniów-młodocianych pracowników, zatrudnianych przez rzemieślników w ramach dualnego kształcenia zawodowego. Zgodnie z zaproszeniem przewodniczącej Podkomisji ZRP przygotował materiały informacyjne pt. *„Przygotowanie zawodowe z perspektywy podjętych zmian systemowych - szanse rozwoju i utrwalenia przygotowania zawodowego z udziałem pracodawców w ujęciu ogólnym oraz z uwzględnieniem szczegółowych rozwiązań wymagających dalszych działań i modyfikacji”* koncentrując uwagę na wątkach związanych ze zmianami systemowymi i ujawnionymi problemami, które wymagają interwencji legislacyjnych.

W wypowiedziach przedstawicieli sieci organizacji rzemiosła wskazano m.in. na następujące problemy:

- Zmiany ustawowe dotyczące przygotowania i organizacji w roku 2022 egzaminów czeladniczych, wprowadzonymi na podstawie art. 44q ustawy o systemie oświaty. Izby rzemieślnicze muszą ustalać terminy egzaminów czeladniczych w takim czasie, aby uczniowie szkół branżowych I stopnia mogli przystąpić do egzaminu czeladniczego przed 15 czerwca, bowiem posiedzenia rad pedagogicznych klasyfikacyjnych odbywają się zwykle w przedziale czasowym od 15 do 20 czerwca. Młodociani pracownicy w trakcie nauki w III klasie branżowej szkoły I stopnia powinni otrzymać świadectwa czeladnicze z datą 31 sierpnia tj. zgodną z ustalonym okresem nauki zawodu. Młodociany pracownik w trakcie zdawania egzaminu czeladniczego przystępuje do dwóch etapów egzaminu czeladniczego: praktycznego i teoretycznego, które z reguły odbywają się w różnym czasie i w różnych miejscach z uwagi konieczność zabezpieczenia właściwych warunków zdawania 2 etapów egzaminu.
- Wątpliwości odnośnie sposobu ogłaszania wyników egzaminów czeladniczych. Wyniki ogłasza przewodniczący komisji egzaminacyjnej w sierpniu. Ze względu na zróżnicowany odstęp czasowy pomiędzy 2 etapami egzaminów i dostępność pełnego składu komisji egzaminacyjnych, bezpieczniej pod względem organizacyjnym byłoby,

gdyby wyniki egzaminów ogłaszała izba rzemieślnicza i zamieszczała je w swoim systemie informatycznym a nie przewodniczący komisji.

- Wydawania świadectw czeladniczych - w jakim terminie powinny być wydawane uczniom świadectwa czeladnicze w sytuacji, gdy uczeń nie ukończył szkoły.
- Związane z nietrafionymi wyborami zawodu i kierunku kształcenia uczniów branżowej szkoły I stopnia powodują częste rezygnacje uczniów klasy I –ej w I semestrze z dalszego kształcenia a to generuje koszty i utrudnienia organizacyjne. Przyczyną tej sytuacji jest nieskuteczny system doradztwa zawodowego prowadzony w szkołach podstawowych. Rozwiązaniem byłoby zwiększenie liczby godzin doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych i ujęcie w programie doradztwa zawodowego, w ramach informacji zawodowej oraz przekazywanie wiedzy o dualnym kształceniu uczniom i rodzicom ostatnich klas szkoły podstawowej.
- Związane z wynagrodzeniem młodocianych pracowników - wynagrodzenie młodocianych pracowników jest bardzo niskie. Powinna być zwiększona stawka procentowa a podstawę do jego naliczania powinna stanowić płaca minimalna.
- Sposób finansowania niepublicznych szkół branżowych. Szkoły niepubliczne i publiczne nie są na równi traktowane w systemie finansowania w zakresie KKZ. Koszty kształcenia w szkole niepublicznej są przekazywane po zdaniu przez ucznia egzaminu, odmiennie niż w szkole publicznej, która środki te otrzymuje z góry, bez względu na wynik egzaminu. Powinien być wprowadzony taki sam sposób finansowania szkół publicznych i niepublicznych.
- Weryfikacja sposobu podziału subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w związku z zaniżeniem wagi do ustalania wielkości subwencji dla szkół branżowych I stopnia, w których uczniowie zajęcia praktyczne mają zorganizowane na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego i mają status pracowników młodocianych. Obniżona waga subwencji na uczniów klas wielozawodowych prowadzi do redukcji kształcenia w tej formie, szczególnie w zawodach niszowych i unikatowych.
- Podwójnych badań lekarskich przed rozpoczęciem nauki w szkole branżowej I stopnia i rozpoczęciem nauki zawodu u pracodawcy. Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe jest zobowiązana do wydawania kandydatowi, który wybrał daną szkołę, skierowanie na badania lekarskie. Pracodawca przed przyjęciem do pracy młodocianego pracownika, m.in. ucznia szkoły branżowej, kieruje go na badania wstępne. Celowe wydaje się uproszczenie procedury, aby kwestie badań wstępnych młodociany mógł załatwić podczas jednej wizyty u lekarza medycyny pracy, jednego badania kończącego się wydaniem stosownego zaświadczenia/orzeczenia o braku przeciwwskazań do nauki zawodu w szkole i zatrudnienia w oparciu o umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy.
- Braku przepisów odnoszących się do rodzaju egzaminu, jaki powinien zakończyć naukę zawodu w przypadku kiedy młodociany pracownik zrealizował naukę zawodu u więcej niż jednego pracodawcy i nauka ta była realizowana u pracodawcy/ów będącego/ych rzemieślnikiem i u pracodawcy/ów nie mającego/ych statusu rzemieślnika. Należy

przyjąć, że nauka zawodu powinna zakończyć się rodzajem egzaminu jaki wynik z ostatniej umowy o pracę, która wypełnia pełny okres nauki zawodu. Zmiana pracodawcy, jeżeli umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego została rozwiązana z przyczyn niezależnych od pracodawcy, nie może pozbawić prawa do uzyskania dofinansowania kosztów kształcenia w części wynikającej z okresu w jakim zrealizowano naukę u kolejnych pracodawców.

- Dofinansowanie kosztów kształcenia przysługuje pracodawcy po ukończonym kształceniu zawodowym i zdaniem egzaminem zawodowym przez ucznia zatrudnionego na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Zapis zawarty w art. 122, ust.1 pkt 2 ustawy – prawo oświatowe: „młodym pracownik ukończył naukę zawodu i zdał” – budzi sprzeciw środowiska rzemieślników, podobnie jak fakt, że kwota dofinansowania od ponad 10 lat pozostaje bez zmian. Szkoła przez cały okres kształcenia otrzymuje dofinansowanie i na bieżąco pokrywa koszty materiałów, eksploatacji maszyn, a pracodawca w tym układzie ma odroczone dofinansowanie na trzy lata. Uzależnienie wypłaty dofinansowania od tego czy uczeń zda egzamin powoduje dodatkowe ryzyko nieotrzymania dofinansowania na pokrycie poniesionych kosztów.

Poseł Grzegorz Rusiecki zgodził się z wnioskami i opiniami przedstawicieli ZRP i organizacji rzemiosła i wskazał na konieczność podejmowania dalszych działań w kierunku rozwiązania problemów zgłoszonych przez środowisko rzemieślnicze.

Poseł Wargocka wyraziła swoje wsparcie w kwestii związanej z wynagradzaniem młodych pracowników i zadeklarowała inicjowanie kolejnych spotkań poświęconych przygotowaniu zawodowemu oraz zaproszenie na kolejne posiedzenie podkomisji stałej ds. kształcenia zawodowego przedstawicieli Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

FUNDUSZ OŚWIATOWY (FO)

Fundusz Oświatowy powstał na podstawie Uchwały Nr 6 Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego z dnia 27 maja 2009 r. jako fundusz celowy przeznaczony na finansowanie przedsięwzięć służących realizacji oświatowej działalności statutowej organizacji rzemiosła. FO tworzony jest z wpłat dokonywanych przez zrzeszone w ZRP izby rzemieślnicze. W dniu 21 czerwca 2017 r. Kongres Rzemiosła Polskiego dokonał zmian w statucie Związku Rzemiosła Polskiego - w § 5 pkt. 4 dodano wyrazy o brzmieniu: „tj. składek na Fundusz Organizacyjno-Samorządowy oraz składek na Fundusz Oświatowy utworzony na podstawie uchwały Zarządu ZRP”.

Związek Rzemiosła Polskiego, zgodnie z Uchwałą, sporządza i przekazuje do izb rzemieślniczych szczegółowe informacje na temat naliczeń, wpłat oraz wydatków sfinansowanych z Funduszu Oświatowego. Zestawienia tabelaryczne sporządzane są także na podstawie dokumentów uzyskiwanych z zespołu księgowo-finansowego, ilustrujących wpłaty dokonane w roku budżetowym. Materiał informacyjny dot. FO jest aktualizowany na bieżąco i przekazywany na posiedzenia Prezydium Zarządu ZRP, posiedzenie Komisji Rewizyjnej oraz Zarządu ZRP.

Naliczanie Funduszu odbywa się na podstawie wyników działalności egzaminacyjnej izb. Do 25 stycznia 2022 r. była to kwota 10 zł od pozytywnego wyniku egzaminu. Od 25 stycznia 2022 r.

zgodnie z Uchwałą nr 8 Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego (Uchwała nr 8 Zarządu ZRP z dn. 25.01.2022 r. w sprawie zmiany wysokości wpłat wnoszonych przez izby rzemieślnicze na rzecz Funduszu Oświatowego Związku Rzemiosła Pilskiego oraz w sprawie zmiany uchwały nr 6/2009 Zarządu Związku rzemiosła Polskiego z dnia 27 maja 2009 r.) kwota wpłaty na FO wynosi 20 zł od jednej przeegzaminowanej osoby.

II. EGZAMINY CZELADNICZE I MISTRZOWSKIE – DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE POTWIERDZANIA KWALIFIKACJI W RZEMIOŚLE

Kwalifikacje: świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski uzyskiwane są w wyniku zdania egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne powołane przez izby rzemieślnicze na podstawie: ustawy z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1267 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2017 r., poz. 89 ze zm.). Dyplomy mistrza i świadectwa czeladnicze mogą być wydawane przez izby rzemieślnicze osobom, które z wynikiem pozytywnym złożyły stosowne egzaminy. Podstawę przeprowadzania egzaminów w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła stanowią standardy wymagań egzaminacyjnych ustalone przez Związek Rzemiosła Polskiego, które w przypadku zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego ujmują wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Szczegółowe warunki powoływania komisji egzaminacyjnych, warunki dopuszczenia kandydatów do egzaminów, sposób przeprowadzania egzaminów, warunki i tryb wydawania świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich oraz Suplementów Europass - ustalone są w/w rozporządzeniu MEN.

Cechą charakterystyczną egzaminów czeladniczych i mistrzowskich jest ich powszechna dostępność dla różnych grup kandydatów, zarówno absolwentów nauki zawodu, jak też osób dorosłych, które poszukują możliwości formalnego potwierdzenia umiejętności, wiedzy i kompetencji osiągniętych w procesie pracy, często zupełnie nie związanych z wykształceniem, co ma szczególne znaczenie wobec zmieniającego się rynku pracy. Coraz częściej na egzamin czeladniczy czy mistrzowski zgłaszają się osoby posiadające wyższe wykształcenie. Motywacje są bardzo różne, głównie determinowane sytuacją na rynku pracy m.in. zamiarem podjęcia bądź już wykonywania pracy zagranicą.

Świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie - kwalifikacje czeladnika i mistrza

Na podstawie danych otrzymanych z izb rzemieślniczych, z których co roku ZRP sporządza zbiorcze zestawienia, można zaobserwować:

- w 2021 roku do egzaminów czeladniczych przystąpiło 20 080 osób, z których 18 483 uzyskało świadectwa czeladnicze. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba osób występujących o kwalifikacje czeladnicze zmniejszyła się o 590, [ale trzeba mieć na uwadze brak danych z izby rzemieślniczej w Zielonej Górze],

- do egzaminów mistrzowskich przystąpiły ponad 2 064 osoby, z czego 1 989 uzyskało dyplomy mistrzowskie. W tym przypadku liczba kandydatów przystępujących do egzaminu mistrzowskiego wzrosła o 357.

Najwięcej egzaminów czeladniczych przeprowadzono w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu, komisje egzaminacyjne przygotowały egzaminy dla 3 089 osób. Do egzaminu mistrzowskiego najwięcej kandydatów przystąpiło w Izbie Rzemieślniczej oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach i w Izbie Rzemieślników i Przedsiębiorców w Kielcach – po 174 osoby.

ZAŁĄCZNIK Nr 4. – TABELA [liczby osób, które uzyskały świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski w latach 2015-2021]

Komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych

W 2021 roku w izbach rzemieślniczych funkcjonowało 1.378 komisji czeladniczych oraz 1.368 komisji mistrzowskich, do których zaangażowano 7.823 osoby. Członkami tych komisji są głównie rzemieślnicy prowadzący działalność gospodarczą, co ma bardzo istotne znaczenie dla organizacji egzaminów praktycznych. W komisjach pracują także nauczyciele ze szkół zawodowych, placówek oświatowych, współpracujących z izbami rzemieślniczymi oraz egzaminatorzy wpisani do ewidencji wprowadzonej przez CKE.

W okresie 2016-2020 roku w ramach projektu „Nowa jakość egzaminów w rzemiośle” i „Nowa jakość zawodowych egzaminów zawodowych w rzemiośle – etap II” (2 etapy) - ZRP dokonał istotnej inwestycji w komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Przygotowano 16.635 zadań egzaminacyjnych do etapu teoretycznego egzaminów czeladniczych i mistrzowskich, przygotowano platformę EWR zawierającą szereg materiałów pomocniczych dla izb rzemieślniczych i członków komisji egzaminacyjnych. W 2021 r. komisje egzaminacyjne przeprowadziły 1.770 egzaminów z wykorzystaniem zadań z Platformy EWR (1.466 czeladniczych i 417 mistrzowskich). Z wykorzystaniem zadań z Platformy EWR przeegzaminowano łącznie 7.549 osób (7.133 na egzaminach czeladniczych i 789 na egzaminach mistrzowskich).

ZAŁĄCZNIK Nr 5. – TABELA [liczby dot. komisji czeladniczych i mistrzowskich oraz ich członków]

Działania ZRP w związku z organizacją w 2022 r. egzaminów czeladniczych dla uczniów szkół branżowych I stopnia (art. 44q ustawy o systemie oświaty)

W 2022 r. zgodnie z przepisami art. 44q ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1951 ze zm.) – po raz pierwszy warunkiem ukończenia m.in. branżowej szkoły I stopnia będzie nie tylko uzyskanie przez ucznia pozytywnych końcowych ocen klasyfikacyjnych ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, ale także od przystąpienie do egzaminu czeladniczego, jeśli uczeń jest pracownikiem młodocianym zatrudnionym w celu przygotowania zawodowego

u pracodawcy rzemieślnika. W przypadku nie przystąpienia do egzaminu uczeń szkoły branżowej I stopnia powtarza ostatnią klasę.

W tym kontekście prawnym, od 2022 r. izby rzemieślnicze organizują i ustalają terminy egzaminów czeladniczych w takim czasie, aby uczniowie szkół branżowych I stopnia (BSIs) mogli przystąpić do egzaminu czeladniczego przed 15 czerwca, bowiem posiedzenia rad pedagogicznych klasyfikacyjnych odbywają się zwykle w przedziale czasowym od 15 do 20 czerwca.

W odpowiedzi na wnioski przedstawicieli izb rzemieślniczych zgłoszone w ramach narady oświatowej w październiku 2021 r. a także podczas konferencji „Rok w Dialogu” w grudniu 2022 r. Związek Rzemiosła Polskiego opracował *„WZORCOWĄ procedurę działań izby rzemieślniczej w zakresie przeprowadzania egzaminów, mistrzowskich, czeladniczych i sprawdzających z uwzględnieniem egzaminów czeladniczych dla uczniów będących młodocianymi pracownikami zatrudnionymi przez rzemieślników w celu przygotowania zawodowego, którzy kształcą się w branżowych szkołach I stopnia (zmiany wynikające z art. 44q ustawy o systemie oświaty)”*.

Powyższe opracowanie powstało m.in. w wyniku konsultacji ze środowiskiem organizacji rzemiosła i stanowi załącznik do Uchwały nr 10' Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego z dnia 19 listopada 2021 r. Uchwała ta zobowiązała izby rzemieślnicze do przygotowania i przeprowadzenia działań informacyjnych odnośnie przyjętego przez izbę sposobu organizacji i przeprowadzania od 2022 r. egzaminów czeladniczych dla uczniów szkół branżowych I stopnia z udziałem podmiotów uczestniczących w przygotowaniu zawodowym w rzemiośle. Przedmiotem procedury jest tryb postępowania izby związanego z organizacją i przeprowadzaniem egzaminów obejmujący:

- zapewnienie środków technicznych i organizacyjnych na ich realizację,
- podział zadań osobom uczestniczącym w organizacji i przeprowadzaniu egzaminów,
- przebieg egzaminów: etap praktyczny etap teoretyczny,
- nadzorowania przebiegu egzaminów.

Tryb obejmuje cały cykl organizacji i realizacji egzaminów tj. od złożenia przez kandydata wniosku o dopuszczenie do określonego egzaminu kwalifikacyjnego poprzez przystąpienia i zdawanie egzaminu do wystawienia przez izbę rzemieślniczą odpowiedniego dokumentu (świadectwo czeladnicze, dyplom mistrzowski, zaświadczenie o zdaniu egzaminu sprawdzającego potwierdzające pozytywnie zdany egzamin).

W ten sposób izby rzemieślnicze zostały wyposażone w opracowania dostarczające wzorcowych procedur oraz podstawowych informacji nt. sposobu organizacji tego procesu z zachowaniem zasad wynikających z przepisów prawa oraz wdrażanie jednolitych standardów zapewniających wysoką jakość kwalifikacji zawodowych w rzemiośle. Zaproponowane rozwiązania przygotowano na podstawie doświadczeń wynikających z praktyki stosowanej przez niektóre izby rzemieślnicze, a ich implementacja miała nastąpić po ocenie postępowania przyjętego w danej izbie rzemieślniczej.

IMI - System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (Internal Market Information System)

System Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym (IMI) jest internetową aplikacją, którą Komisja Europejska opracowała we współpracy z państwami członkowskimi, aby wesprzeć je w praktycznym wdrażaniu określonych w aktach Unii wymogów w zakresie wymiany informacji, poprzez udostępnienie scentralizowanego mechanizmu komunikacji służącego usprawnieniu wymiany informacji i świadczeniu wzajemnej pomocy w wymiarze transgranicznym. IMI w szczególności jest pomocny dla właściwych organów w ustalaniu ich odpowiedników w innych państwach członkowskich oraz w wymianie informacji (w tym danych osobowych) w oparciu o proste i jednolite procedury, a także w przewyżnianiu barier językowych dzięki uprzednio zdefiniowanym i przetłumaczonym schematom postępowania. Zadaniem ZRP jako partnera i użytkownika systemu IMI, jest udzielanie odpowiedzi na przesyłane przez zagranicznych partnerów zapytania dotyczące okazywanych im świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich. W okresie sprawozdawczym ZRP udzielił odpowiedzi na 2 zapytania, dotyczące potwierdzenia autentyczności przedstawionych dokumentów kwalifikacyjnych, wydanych w przeszłości przez izby rzemieślnicze oraz inne upoważnione instytucje.

Legalizacja/uwierzytelnianie świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich

Związek Rzemiosła Polskiego dokonuje legalizacji świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą. Legalizacji ZRP dokonywał na indywidualne wnioski osób zainteresowanych oraz zbiorcze wnioski firm, które przeprowadziły szkolenia dla osób dorosłych (we współpracy z izbami rzemieślniczymi). W takich przypadkach ZRP (w ramach porozumień) składa dokumenty w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. W okresie sprawozdawczym łącznie dokonano legalizacji -uwierzytelnienia 180 dokumentów. Za legalizację ZRP pobiera opłatę w wysokości opłaty skarbowej, tj. 26 zł. Co w okresie sprawozdawczym stanowi kwotę 4 680,00 zł.

Z informacji właścicieli dokumentów wydanych przez izby rzemieślnicze, uzyskiwanych w trybie legalizacji wynika, że świadectwa i dyplomy opatrzone załącznikiem „Apostille” w znacznym stopniu ułatwiają ich posiadaczom podejmowanie działalności gospodarczej, bądź zatrudnienia, co pozytywnie wpływa na pozycję tych kwalifikacji na krajowym i zagranicznych rynkach pracy.

Dodatkowo, na wniosek właściciela świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego izba rzemieślnicza, we współpracy Krajowym Centrum Europass (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji) wystawia Suplement Europass w języku polskim oraz angielskim.

Zapewnienie jakości w procesie potwierdzania kwalifikacji

Zapewnianie jakości procesu egzaminacyjnego prowadzonego przez izby rzemieślnicze odnosi się do dwóch poziomów: Związku Rzemiosła oraz izb rzemieślniczych. Przyjęte w tym względzie rozwiązania prawne i organizacyjne zapewniają uczestnictwo w nim szerokiego grona interesariuszy.

Zgodnie z zapisami art.3 ustawy o rzemiośle nadzór nad działalnością komisji egzaminacyjnych sprawuje Związek Rzemiosła Polskiego w formie kontroli działalności komisji egzaminacyjnych, Wnioski i dyspozycje wynikające z kontroli przekazywane są do izb rzemieślniczych, ZRP przygotowuje analizy wyników egzaminów i formułuje na ich tle wnioski ora rozpatruje nieuwzględnione przez izbę rzemieślniczą skargi kandydatów, dotyczące prawidłowości przeprowadzania egzaminu.

ZRP, na mocy ustawy o rzemiośle, sprawuje nadzór nad działalnością komisji izb rzemieślniczych przeprowadzających egzaminy czeladnicze, mistrzowskie i sprawdzające - w ramach tych działań:

- na podstawie udostępnionych przez izby zestawień dokonywana jest aktualizacji wykazu powołanych czeladniczych i mistrzowskich komisji egzaminacyjnych,
- w styczniu 2022 przygotowano i udostępniono wszystkim izbom rzemieślniczym informację nt. nowych stawek opłat za egzaminy. Od 01.01.2020 r. zgodnie z nowym brzmieniem pkt 4 w ust. 3g w art. 3 ustawy o rzemiośle: izba rzemieślnicza „informuje kandydatów o wysokości opłaty za egzaminy, przy czym opłaty wynoszą - za egzaminy: a) mistrzowski 1400,00 zł, za czeladniczy 700,00 zł, za sprawdzający 250,00 zł, a za poprawkowy 50% opłaty egzamin czeladniczy lub mistrzowski. Opłaty te co roku podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli ten wskaźnik w poprzednim roku kalendarzowym wynosi co najmniej 99% . W 2021 r. przedmiotowe opłaty były wyższe co wynikało z przeliczenia z zastosowaniem w/w wskaźnika.

Kontrola działalności komisji egzaminacyjnych

Związek Rzemiosła Polskiego działając na mocy art. 3 ust. 3c, ust. 3d ustawy o rzemiośle z dnia 22 grudnia 1989 r. (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267 ze zm.), oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz.U. z 2017 r., poz. 89 ze zm.) w październiku 2021 r. wznowił kontrole działalności komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych.

W okresie sprawozdawczym uruchomiono kontrole w:

1. Małopolskiej Izbie Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie;
2. Warmińsko-Mazurskiej Izbie Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Olsztynie;
3. Izbie Rzemieślniczej w Rzeszowie;
4. Izbie Rzemieślniczej Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Szczecinie.

Zawiadomienie o kontroli wysłano do w/w izb rzemieślniczych w dniu 20 października 2021 r. (pismo nr NO-60/JK/21). Wraz z zawiadomieniem o kontroli wysłano karty kontroli oceny działalności komisji egzaminacyjnych izby rzemieślniczej. Zakres kontroli obejmuje komisje egzaminacyjne w czterech zawodach: piekarz, mechanik pojazdów samochodowych, elektryk i ślusarz.

Do analizy dokumentów do kontroli, zgodnie z wnioskiem sformułowanym na posiedzeniu Komisji ds. Organizacji Oświaty Zawodowej i Nadzoru, która odbyła się 16 listopada 2021 r., zaangażowano na umowę zlecenie 4 ekspertki izb rzemieślniczych. Ekspertki wykonały zadania

określone w umowie zleceniu i przesłały do ZRP wypełnione KARTY EWALUACJI zawierające ich ocenę dokumentów z działalności komisji egzaminacyjnych izb rzemieślniczych objętych kontrolą wraz z wnioskami i uwagami. Prace zostały wykonane w terminach określonych w umowach, a ostatnie dokumenty (materiał badawczy) zostały przekazane do biura ZRP w dniu 25 stycznia 2022 r.

Rada Interesariusz Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Rada działa na podstawie ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226) przy MEiN tj. ministrze koordynatorze Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK).

Jest to organ opiniodawczo-doradczy Ministra składający się z przedstawicieli środowisk, których zaangażowanie jest konieczne dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju ZSK: pracodawców, pracowników, podmiotów związanych z edukacją i rynkiem szkoleń, organizacji naukowych i zawodowych, samorządu terytorialnego oraz administracji centralnej.

W składzie Rady pracują dwie osoby zgłoszone przez ZRP i powołane decyzjami;

Zarządzenie nr 24 MEN z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie powołania członków Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na kadencję w latach 2020–2024 została powołana w skład Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji się na kadencję w latach 2020–2024 J.Kosakowska

We wrześniu br. dobiegnie końca kadencja połowy członków Rady powołanych na kadencję 2018-2022 co dotyczy m.in. drugiej przedstawicielki ZRP Grażyny Dębickiej-Ozorkiewicz. MEiN zwrócił się do ZRP o wskazanie osoby, która zostanie powołana w miejsce członków Rady, których kadencja kończy się w tym roku. Należy uwzględnić, że zgodnie z ustawą o ZSK możliwe jest wyłącznie jednokrotne wystąpienie z wnioskiem o przedłużenie kadencji członka Rady. Aktualnie, z rekomendacji Związku Rzemiosła Polskiego i wyniku decyzji ministra, w 36-osobowym składzie Rady Interesariuszy ZSK pracują:

Lp.	Instytucja	Imię i nazwisko	Kadencja na którą jest obecnie powołany	Liczba Kadencji, na które dana osoba była powołana do składu Rady
34	Związek Rzemiosła Polskiego	Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz	2018-2022	2
35		Jolanta Kosakowska	2020-2024	2

Honorowe odznaki „za szkolenie uczniów”

Związek Rzemiosła Polskiego i jego organizacje dostrzegają potrzebę promocji i wyróżnienia ludzi szkolących uczniów w zawodach rzemieślniczych, tym bardziej, że to oni są prawdziwymi gwarantami tradycji naszego środowiska. Dlatego istotne jest uhonorowanie mistrzów szkolących, którzy oddali największe zasługi na polu kształcenia zawodowego i wyszkolili największą grupę uczniów. Dla najlepszych spośród nich przewidziana została platynowa odznaka „za wybitne osiągnięcia w szkoleniu uczniów”. Odznaka „Za szkolenie uczniów w rzemiośle” jest zaszczytnym wyróżnieniem potwierdzającym markę i jakość usług

oferowanych w zakładzie pracy uhonorowanego mistrza. Jest skutecznym elementem kreowania dobrego wizerunku marketingowego mistrza i jego zakładu pracy.

Honorową odznaką „Za szkolenie uczniów w rzemiośle” mogą być wyróżnione osoby, które aktywnie uczestniczą w procesie szkolenia uczniów w rzemiośle i w działalności wychowawczo-oświatowej w środowisku rzemieślniczym oraz te, które w swej pracy zawodowej i społecznej przyczyniły się do rozwoju oświaty zawodowej w rzemiośle.

W okresie sprawozdawczym Związek Rzemiosła Polskiego przekazał do izb rzemieślniczych 30 odznak srebrnych oraz Zarząd ZRP przyznał 14 „Złotych odznak” oraz 1 odznakę „Platynową”.

Wystąpienia

- W październiku 2021 r. przekazano do resortu edukacji - przygotowane we współpracy z izbami rzemieślniczymi - opracowanie o charakterze procedury pt. *„Działania organizacji rzemiosła w ramach przygotowania oraz przeprowadzenia w 2022 r. przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych egzaminów czeladniczych dla młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego u rzemieślników, będących uczniami branżowych szkół I stopnia”* wraz z wzorami załączników.
- W styczniu 2022 r. przekazano do resortu edukacji ustalenia Związku Rzemiosła Polskiego ZRP związane z przygotowaniem i organizacją w 2022 egzaminów czeladniczych dla uczniów ostatnich klas branżowych szkół I stopnia, pt. *„Działania w ramach przygotowania i przeprowadzenia w 2022 egzaminu czeladniczego dla młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego u rzemieślników będących uczniami branżowych szkół I stopnia”* [materiał zweryfikowany i uzupełniony] oraz drugie wydanie informatora pt. *„Dualne kształcenie zawodowe w rzemiośle”*.
- Informacja nt. sposobu organizacji egzaminu czeladniczego, która upowszechniona została przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w Systemie Informacji Oświatowej.
- Wystąpienie skierowane do pana Tadeusza Kościńskiego Ministra Finansów (styczeń 2022 r.), ponieważ w ramach wdrażania Reformy Polski łąd m.in. wprowadzono zmianę w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, polegającą na dodaniu w art. 66 ust. 1 - kolejnego zapisu tj. pkt. Zmiana powoduje rozszerzenie obowiązku odprowadzania składki zdrowotnej na wynagrodzenia otrzymywane przez osoby pełniące funkcje z powołania. Związek Rzemiosła Polskiego zgłosił wniosek o pilne uzupełnienie art. 66 ust. 1 pkt. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, polegającą na dodaniu w art. 66 ust. 1 - o zapis wyłączający osoby pełniące funkcje z powołania, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2017 r. 89, 1607 ze zm.).

- W styczniu 2022 r. – wystąpienie do pana Przemysława Czarnka Ministra Edukacji i Nauki w sprawie poparcia wniosku ZRP skierowanego do pana Tadeusza Kościńskiego Ministra Finansów w sprawie wyłączenia z obowiązku odprowadzania składki zdrowotnej od wynagrodzeń wypłacanych członkom tychże komisji.
- W marcu 2022 r. skierowane do Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw stanowisko w sprawie niezbędności weryfikacji sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w związku z rażącym zaniżeniem wagi do ustalania wielkości subwencji dla szkół branżowych I stopnia, w których uczniowie rzemiosła (i nie tylko) zajęcia praktyczne mają zorganizowane na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, a więc mających status pracowników młodocianych (Dział IX ustawy Kodeks pracy). Ta kwestia ma istotne znaczenie dla 40 rzemieślniczych szkół zawodowych utworzonych przez organizacje pracodawców. Zastosowanie dwóch różnych wag (dla uczniów szkół realizujących zajęcia praktyczne w warsztatach szkolnych i uczniów szkół realizujących zajęcia praktyczne u pracodawcy na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego) miało miejsce po raz pierwszy w 2016 r. i już wówczas nastąpiła fala krytyki dla takiego rozwiązania, bowiem oceniono je, jako osłabianie kształcenia zawodowego. Zmiany w ustawach oświatowych, dotyczących finansowania edukacji wprowadziły pewne nowe mechanizmy zwiększania subwencji, w określonych sytuacjach, jednakże problem ucznia młodocianego pracownika, który realizuje kształcenia zawodowe w dualnej ścieżce edukacji u pracodawcy całkowicie został pominięty. Należy podkreślić, że klasy wielozawodowe mają bardzo istotne znaczenie dla kształcenia zawodowego w układzie regionalnym, gdzie nie występuje potrzeba aby kształcić całe klasy w jednym zawodzie, ponieważ lokalny rynek pracy potrzebuje fachowców w różnych zawodach. Dlatego formuła, w której dla uczniów szkoły branżowej I stopnia, po kilku w jednym zawodzie, tworzone są klasy tzw. oddziały wielozawodowe sprawdza się i pozwala na elastyczne dopasowywanie się do potrzeb lokalnego rynku pracy. Drugą ważną kwestią było urealnienie wskaźnika przyjętego do waloryzacji kwoty dofinansowania kosztów wyszkolenia ucznia (art.122 ustawy Prawo oświatowe).
- Kwiecień 2022 r. przekazano do Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw opinię na temat dyskutowanego postulatu w sprawie ujednoczenia formy egzaminu kończącego kształcenie młodocianych pracowników zatrudnionych u rzemieślnika i przedsiębiorcy nie będącego rzemieślnikiem. ZRP negatywnie odniósł się postulowanym zmianom wskazując na istotne różnice pomiędzy ścieżkami egzaminów zawodowego i czeladniczego wskazując jednocześnie na wypracowaną przez organizacje rzemiosła infrastrukturę prawną i organizacyjną egzaminów w rzemiośle w tym platformę EWR.

[zakończenie wyciągu z tekstu]

ZALĄCZNIK NR 1. – nauka zawodu w rzemiośle

I.p. Izba rzemieślnicza		Liczba uczniów w rzemiośle												
		2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.		
1.	Białystok	2 182	2 180	2 051	2 025	1 840	1 639	1 665	1 388	1 876	1 906	1 949		
2.	Bielsko-Biała	2 735	2 502	2 367	2 421	2 508	2 356	2 217	1 990	2 547	2 414	2 394		
3.	Bydgoszcz	5 327	5 765	5 761	5 550	5 443	5 023	4 464	4 046	5 200	5 503	5 284		
4.	Częstochowa	1 441	1 400	1 351	1 409	1 304	1 123	1 191	1 078	1 195	1 072	993		
5.	Gdańsk	5 124	5 261	4 829	4 653	4 564	4 330	4 294	3 983	5 607	5 794	6 116		
6.	Gorzów Wlkp.	1 150	362	1 159	977	1 025	1 060	990	816	1 187	1 247	1 000		
7.	Kalisz	3 637	3 427	3 332	3 343	3 091	2 534	2 521	2 477	3 044	3 165	3 235		
8.	Katowice	6 027	5 451	4 809	4 807	4 544	4 111	4 179	3 556	5 010	5 245	5 433		
9.	Kielce	2 116	1 852	1 756	1 728	1 567	1 590	1 494	1 337	1 593	1 620	1 509		
10.	Kraków	4 019	3 638	2 283	2 171	2 023	1 880	1 798	1 505	2 025	2 012	2 080		
11.	Lublin	2 027	1 956	1 750	1 439	1 484	1 380	1 419	848	1 022	1 017	526		
12.	Łódź	4 518	4 180	3 831	3 541	3 454	3 244	3 077	2 767	3 752	3 619	3 762		
13.	Nowy Sącz	1 763	1 793	2 944	2 843	3 079	2 868	2 811	2 613	3 302	3 193	3 317		
14.	Olsztyn	3 098	942	3 260	2 734	2 673	2 620	2 280	2 070	2 799	2 750	2 702		
15.	Opole	3 595	3 633	3 163	3 264	3 090	2 838	2 957	2 371	3 308	2 938	3 073		
16.	Poznań	12 924	13 014	11 969	11 707	11 181	10 402	10 282	9 487	12 436	12 535	11 744		
17.	Radom	1 574	1 373	1 279	1 238	1 207	1 206	1 047	966	1 157	858	813		
18.	Rzeszów	2 902	2 707	2 460	2 451	2 374	2 231	2 177	2 007	2 586	2 822	2 933		
19.	Słupsk	2 582	2 243	2 139	2 028	1 994	1 861	1 759	1 634	2 370	2 491	2 649		
20.	Szczecin	1 352	1 361	1 311	1 262	1 160	903	1 259	754	1 222	1 131	1 492		
21.	Tarnów	1 780	1 754	1 459	1 498	1 464	1 208	1 187	1 088	1 210	1 367	1 377		
22.	Mazowiecka I.Rz.	1 124	931	929	821	813	600	714	519	737	948	882		
23.	I.Rz. Mazowska, Kurpi i Podlasia	3 665	3 712	3 318	2 833	2 796	2 700	2 465	2 241	2 874	3 044	3 054		

ZALĄCZNIK NR 1. – nauka zawodu w rzemiośle

24.	Wrocław	4 487	4 249	4 362	3 941	3 707	3 834	3 507	4 763	5 383	5 529
25.	Zielona Góra	1 317	1 180	1 122	1 146	777	730	664	803	803	b.d.
26.	KRIO Warszawa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izby rzemieślnicze niezrzeszone w ZRP, pozostałe izby niezrzeszone, uwidocznione w KRS nie przekazują danych											
27.	Lubelska I.Rz. w Lublinie	246	196	170	206	192	138	137	93	89	-
28.	Izba Rybnik	903	752	784	802	794	874	882	1 315	1 296	1 340
29.	Izba Zach. Szczecin	172	158	146	137	114	114	109	170	171	212
30.	IR Wyszaków	-	-	248	260	244	265	247	394	371	391
31.	IR Krotoszyn	-	-	-	-	447	493	427	635	698	-
32.	Kaliska IR	-	-	-	-	-	-	30	25	-	-
33.	Lubelszczyzny IR	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
34.	Toruńska IR	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
RAZEM		84.384	78.686	73.575	71.170	65.982	64.695	57.544	76.257	77.502	75.789

wg danych izb rzemieślniczych – styczeń 2022 r.
Związek Rzemiosła Polskiego – Zespól Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej

ZAŁĄCZNIK NR 1 A – Szkolenie uczniów w rzemiośle

NAUKA ZAWODU W RZEMIOŚLE zatrudnianie młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego – w podziale na zawody

Lp.	ZAWÓD	Liczba uczniów młodocianych	Osoby dorosłe
1.	Baca	-	-
2.	Betoniarz	1	-
3.	Betoniarz - zbrojarz	13	-
4.	Bielóżniarz	-	-
5.	Bioenergoterapeuta	-	-
6.	Blacharz	45	-
7.	Blacharz budowlany	2	-
8.	Blacharz izolacji przemysłowych	7	-
9.	Blacharz samochodowy	1023	-
10.	Brukarz	1	5
11.	Bursztyniarz	-	-
12.	Brązownik	-	-
13.	Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	-	-
14.	Cholewkarz	-	-
15.	Cieśla	62	-
16.	Cukiernik	5066	1
17.	Dekarz	140	3
18.	Drukarz	12	-
19.	Dziewiarz	-	-
20.	Elektromechanik	467	-
21.	Elektromechanik pojazdów samochodowych	1998	1
22.	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	15	-
23.	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	3	-
24.	Elektromechanik urządzeń dźwignicowych	10	-
25.	Elektronik	71	-
26.	Elektryk	4710	6
27.	Fajkarz	-	-
28.	Florysta	-	-
29.	Fotograf	370	-
30.	Fryzjer	19312	2
31.	Fryzjer zwierząt (groomer)	-	-
32.	Garbarz skór	-	-
33.	Garbarz skór futerkowych	-	-
34.	Garbarz skór bez włosów	-	-
35.	Glazurnik	1	-
36.	Grawer	-	-
37.	Gorseciarka	-	-
38.	Hafciarka	-	-
39.	Introligator	3	-
40.	Juhas	-	-
41.	Kaletnik	-	-
42.	Kamieniarz	46	-
43.	Kapelusznik czapnik	-	-
44.	Karmelarz	-	-
45.	Kelner	79	-
46.	Kominiarz	15	1
47.	Koronkarka	-	-
48.	Kosmetyczka	-	3
49.	Koszykarz - plecionkarz	-	-
50.	Kowal	12	-
51.	Kowal wyrobów zdobniczych	-	-
52.	Kożusznik	-	-

ZAŁĄCZNIK NR 1 A – Szkolenie uczniów w rzemiośle

53.	Krawiec	153	-
54.	Kucharz	4170	2
55.	Kuśnierz	-	-
56.	Lakiernik	193	-
57.	Lakiernik samochodowy	1241	-
58.	Ludwisarz (brak standardu)	-	-
59.	Malarz - tapeciarsz	2	-
60.	Mechanik motocyklowy	31	-
61.	Mechanik pojazdów samochodowych	16494	7
62.	Mechanik precyzyjny	9	-
63.	Mechanik - monter maszyn i urządzeń	84	-
64.	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	301	1
65.	Mechanik – operator maszyn do produkcji drzewnej	67	-
66.	Metaloplastyk	-	-
67.	Młynarz	-	-
68.	Modystka	1	-
69.	Modelarz odlewniczy	1	-
70.	Monter instalacji gazowych	-	-
71.	Monter instalacji gazów medycznych	-	-
72.	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	236	-
73.	Monter izolacji budowlanych	-	-
74.	Monter izolacji przemysłowych	-	-
75.	Monter konstrukcji budowlanych	-	-
76.	Monter - elektronik	76	1
77.	Monter - elektronik urządzeń radiowo - telewizyjnych	-	-
78.	Monter sieci cieplnych	-	-
79.	Monter sieci gazowych	-	-
80.	Monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych	503	-
81.	Monter sieci i instalacji sanitarnych	2041	-
82.	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	10	-
83.	Monter fortepianów i pianin	-	-
84.	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	2657	-
85.	Murarz	11	-
86.	Murarz - tynkarz	1544	1
87.	Naturopata	-	-
88.	Obuwnik miarowy	-	-
89.	Obuwnik	7	-
90.	Obuwnik ortopedyczny	-	-
91.	Operator do przetw. tworzyw sztucznych	7	-
92.	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	18	-
93.	Operator obrabiarek skrawających	579	1
94.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	-	-
95.	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	5	1
96.	Optyk mechanik	-	-
97.	Optyk okularowy	-	-
98.	Organmistrz	-	-
99.	Parkieciarz	1	-
100.	Piekarz	1461	-
101.	Podkuwacz koni	-	-
102.	Posadzkarz	1	-
103.	Pozłotnik	-	-
104.	Protetyk słuchu	-	-
105.	Przetwórcza ryb	-	-
106.	Przetwórcza mięsa	77	-
107.	Radiesteta	-	-
108.	Renowator mebli artystycznych	-	-
109.	Renowator zabytków architektury	-	-
110.	Rękawicznik	-	-
111.	Rusznikarz	-	-
112.	Rymarz	-	-

ZAŁĄCZNIK NR 1 A – Szkolenie uczniów w rzemiośle

113.	Rzeźnik - wędliniarz	2	-
114.	Rzeźbiarz w drewnie (snycerz)	-	-
115.	Stolarz	4951	2
116.	Stolarz meblowy	55	-
117.	Stolarz budowlany	3	-
118.	Studniarz	-	-
119.	Szklarz	1	-
120.	Szklarz budowlany	-	-
121.	Sztukator	-	-
122.	Ślusarz	1756	1
123.	Tapicer	886	5
124.	Tartacznik	-	-
125.	Technik ortopeda	-	-
126.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie		
127.	Termoizoler	-	-
128.	Tkacz	-	-
129.	Tokarz w drewnie	-	-
130.	Wędliniarz	20	-
131.	Witrażownik	-	-
132.	Wizażystka	-	-
133.	Wulkanizator	3	1
134.	Zdun	7	-
135.	Zdobnik ceramiki	16	-
136.	Zdobnik szkła	-	-
137.	Zegarmistrz	1	-
138.	Złotnik - jubiler	21	-
	Sprzedawca	1124	-
	Rolnik	5	-
	Kierowca mechanik	66	-
	Magazynier logistyk	2	-
	Monter stolarki budowlanej	45	-
	Ogrodnik	4	-
	Operator procesów introligatorskich	7	-
	Drukarz fleksograficzny	18	-
	Drukarz offsetowy	15	-
	Mechatronik	10	-
	Operator przemysłu ceramicznego	1	-
	Pracownik pomocniczy gastronomii	2	-
	Operator maszyn leśnych	-	-
	Pracownik obsługi hotelowej	4	-
	Pracownik pomocniczy fryzjera	1	-
	Automatyk	1	-
	Inne zawody	10	-

Zawody występujące w wykazie zawodów (szkolne + pozaszkolne), w których prowadzona jest nauka zawodu młodocianych.

ZALĄCZNIK NR. 2- Szkolenie uczniów w rzemiośle

Izby rzemieślnicze niezrzeszone w ZRP, pozostałe izby niezrzeszone, uwidocznione w KRS nie przekazują danych													
	143	141	146	127	118	93	73	70	63				
27.	Lubelska I.Rz. w Lublinie												
28.	Izba Rybnik	484	301	330	460	513	514	584	635	64	64	590	604
29.	Izba Zach. Szczecin	67	69	71	69	65	63	62	61	53	53	69	69
30.	IR Wyszków	-	-	-	125	118	121	125	152	144	144	192	164
31.	IR Krotoszyn	-	-	-	-	165	160	163	177	-	-	-	-
32.	Kaliska IR	-	-	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-
33.	Lubelszczyzny IR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
34.	Toruńska IR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	RAZEM	26.078	25.461	24.702	23.819	23.087	23.516	21.835	23.667	23.815	23.815	23.048	

wg danych izb rzemieślniczych – styczeń 2022 r.
Związek Rzemiosła Polskiego - Zespół Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej

ZALĄCZNIK NR 4 - Egzaminy czeladnicze i mistrzowskie

Liczba kandydatów, którzy przystąpili do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich przed komisjami egzaminacyjnymi izb rzemieślniczych w latach 2015 – 2021

Lp.	Izba Rzemieśnicza	Ilość egzaminów w 2015 r.		Ilość egzaminów w 2016 r.		Ilość egzaminów w 2017 r.		Ilość egzaminów w 2018 r.		Ilość egzaminów w 2019 r.		Ilość egzaminów w 2020 r.		Ilość egzaminów w 2021 r.	
		CZ	m	CZ	m	CZ	m	CZ	m	CZ	m	CZ	m	CZ	m
1.	Białystok	555	53	705	46	663	54	595	32	511	48	381	36	394	40
2.	Bielsko-Biała	875	38	952	57	899	40	999	27	860	69	733	46	746	61
3.	Bydgoszcz	1.785	116	1858	124	1693	106	1549	53	1464	82	1277	79	1243	84
4.	Częstochowa	500	34	589	27	555	29	408	25	367	29	240	18	221	20
5.	Gdańsk	1.523	88	1.637	85	1.588	117	1.420	75	1.443	106	1.177	62	1.379	88
6.	Gorzów Wlkp.	359	41	328	37	308	73	335	81	267	69	270	49	266	49
7.	Kalisz	1.181	77	1.236	108	1.098	81	1.066	74	1.044	113	850	78	824	63
8.	Katowice	1.834	252	1.659	177	1.671	338	1.379	363	1.388	181	1.121	114	998	174
9.	Kielce	895	143	671	101	551	91	531	86	528	103	439	73	467	174
10.	Kraków	601	50	624	74	673	69	631	73	587	81	531	72	475	80
11.	Lublin	963	106	769	95	1.355	70	1.311	56	1.144	62	715	48	749	39
12.	Łódź	1.094	81	1.091	82	997	94	837	42	779	65	677	42	646	57
13.	Nowy Sącz	1.294	99	1.300	114	1.261	108	1.120	59	1.077	50	895	36	820	30
14.	Olsztyń	817	41	898	48	786	39	708	40	670	33	608	27	524	65
15.	Opole	1.246	74	1.183	111	1.111	93	1.191	90	1.090	89	761	50	698	37
16.	Poznań	4.202	195	4.132	201	3.795	175	3.671	182	3.449	155	2.471	50	3.089	107
17.	Radom	449	128	498	26	632	16	569	38	522	22	429	84	559	59
18.	Rzeszów	1.481	220	1.513	127	1.680	115	2.040	125	1.615	131	895	48	844	77
19.	Ślupsk	648	58	714	51	712	42	696	51	635	59	592	68	477	77
20.	Szczecin	783	99	625	69	771	88	960	122	1.144	197	694	93	970	118
21.	Tarnów	668	69	829	78	724	56	720	76	603	101	484	82	471	80
22.	Mazowiecka I. Rz.	256	63	236	41	250	54	276	34	378	40	159	11	289	63
23.	I. Rz. Mazowska, Kurpi i Podlasia	1.091	132	1.125	111	1.046	133	1.022	93	1.040	125	762	74	759	129

ZALĄCZNIK NR 4 - Egzaminny czeladnicze i mistrzowskie

24.	Wrocław	1.478	144	1489	137	1505	134	1260	156	1217	120	966	116	1030	123
25.	Zielona Góra	405	40	425	36	329	26	313	46	252	24	252	24	b.d.	b.d.
26.	KRIO Warszawa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27.	Izba bioenergeterapeutów i radceniów	73	16	70	8	28	0	39	7	Brak danych	Brak danych	0	0	0	0
Izby rzemieślnicze niezrzeszone w ZRP, pozostałe izby niezrzeszone, uwidocznione w KRS nie przekazują danych															
28.	Lubelska I. Rz. w Lublinie	928	200	851	198	1602	171	1349	161	2193	202	1404	150	257	66
29.	Izba Rybnik	310	33	318	24	296	31	359	21	327	18	272	5	305	14
30.	Izba Zach. Szczecin	371	87	319	55	358	55	663	123	721	121	319	46	371	46
31.	IR Wyszków	250	54	205	32	181	25	211	31	308	31	165	20	131	39
32.	IR Krotoszyn	-	-	118	20	152	38	109	24	149	52	131	6	-	-
33.	Kaliska IR	-	-	-	-	-	-	87	13	22	11	-	-	-	-
34.	Lubelszczyzny IR	-	-	-	-	-	-	-	-	148	17	-	-	-	-
35.	Toruńska IR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78	5
Suma		28.915	2.831	28.967	2.500	29.270	2.561	28.424	2.479	27.942	2.606	20.670	1.707	20.080	2.064

wg danych izb rzemieślniczych – stycznia 2022 r.
Związek Rzemiosła Polskiego - Zespół Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej